

До 80-річчя від дня народження Євгенії Мірошниченко

Народна артистка СРСР, лауреат Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка та Державної премії СРСР, володарка Почесного титулу «Зірка українського мистецтва», Герой України – це далеко не повний перелік звань та нагород Євгенії Семенівни Мірошниченко. Видатна українська співачка з легким і рухливим лірико-кolorатурним сопрано діапазоном понад три октави, чий талант був визнаний не лише у Радянському Союзі, представляла українське оперне мистецтво на сценах кращих театрів та концертних залів Європи, США, Канади, Японії.

40 років Є. С. Мірошниченко присвятила роботі на сцені Київського театру опери та балету ім. Т. Г. Шевченка. Дебютувавши в ролі Віолетти («Травіата» Дж. Верді), вона була визнана кращою виконавицею цієї партія у Європі. У репертуарі співачки понад 20 головних ролей, зокрема, партія Йолан у опері «Милана» Г. Майбороди, Марфи – «Царева наречена» М. А. Римського-Корсакова, Джільди – «Ріголетто» Дж. Верді, Розіни – «Севільський цирульник» Дж. Россіні, Цариці ночі – «Чарівна флейта» В. А. Моцарта, Лючії – «Лючія ді Ламмермур» Г. Доніцетті та ін.

Самостійну і значну за обсягом групу аудіовізуальних джерел складають фонодокументи (150 од. обл.) пов'язані із творчістю співачки. Серед них – записи оперних постановок, у яких вона виконувала головні партії: «Манон» Ж. Массне (од. обл. 20065), «Травіата» Дж. Верді (од. обл. 19723, 20027), «Богема» Дж. Пуччіні (од. обл. 20193), «Лакме» Л. Деліба (од. обл. 19916), «Енеїда» М. В. Лисенка (од. обл. 19655), «Золотий півник» М. А. Римського-Корсакова (од. обл. 20167) та ін.

Чільне місце у творчому доробку Є. С. Мірошниченко посідають українські та російські народні пісні: «На вулиці скрипка грає» (од. обл. 29369), «Стоїть гора високая» (од. обл. 35312), «Якби мені черевички» (од. обл. 35058), «Зелененький барвіночку» (од. обл. 35310), «Ти до мене не ходи» (од. обл. 35296), «Не стій, вербо, над водою» (од. обл. 35307), «Хожу ли я» (од. обл. 35311), «Отчего скажи, душа-девица» (од. обл. 35309); романси «Солов'їний спів» (од. обл. 18864) та «Ой, піду я межі гори» (од. обл. 2222) А. Й. Кос-Анатольського, «Не пой, красавица» (од. обл. 31675) та «Здесь хорошо» (од. обл. 31676) С. В. Рахманінова, «Не уходи, не простившись со мной» М. М. Іполітова-Іванова (од. обл. 15149), старовинний французький романс «Смешного в жизни много» (од. обл. 15272) та ін.

Крім того, її репертуар представлений вальсами «Казки Віденського лісу» (од. обл. 17054) та «Голубий Дунай» Й. Штрауса

(од. обл. 15271), «Концертним вальсом» Ю. Г. Рожавської (од. обл. 15153), концертними варіаціями з «Венеціанського карнавалу» Ю. Бенедикта (од. обл. 15153), вокалізмом «Эхо» О. Ф. Сеффері (од. обл. 18866), «Заздравною» К. Я. Домінчена (од. обл. 15215) та ін.

Важливим джерелом є запис концерту для голосу з оркестром Р. М. Глієра у виконанні Є. С. Мірошніченко у супроводі оркестру Большого театру СРСР під керівництвом М. Ф. Ермлера (од. обл. 2694).

Деякі твори у фонотеці архіву представлені у записах різних років, що дає можливість простежити вдосконалення виконавської майстерності артистки. Зокрема, романс О. О. Аляб'єва на вірші А. А. Дельвіга «Соловей» зберігається у записах 1958 р. (од. обл. 18875), 1959 р. (од. обл. 15763), 1968 р. (од. обл. 17239) та 1970 р. (од. обл. 15489).

Заслуговують на увагу фонодокументи, що зафіксували спогади співачки про початок її сольної діяльності (од. обл. 10236), роботу з українським диригентом і педагогом, народним артистом УРСР В. С. Тольбою (од. обл. 29352) тощо.

Понад 50 кінодокументів висвітлюють творчий та життєвий шлях Є. С. Мірошніченко. Так, у кінофільмі «Пісні над Дніпром» 1956 р. (од. обл. 3501) показано виступ студентки Київської консерваторії ім. П. І. Чайковського Є. С. Мірошніченко на Республіканському огляді художньої самодіяльності.

У архівному зібранні представлені фільм-концерт «Життя – як день» (од. обл. 12412), музичний фільм «Поет Мірошніченко» (од. обл. 5872), кінофільм «Лючія ді Ламмермур» за однойменною оперою Г. Доницетті. У численних кіносюжетах співачка постає під час виконання партії Йолан у опері «Милана» Г. Майбороди (од. обл. 5714), Розіни у «Севільському цирульнику» Дж. Россіні (од. обл. 7767), романсів К. Сен-Санса «Соловей та роза» (од. обл. 7669), О. О. Аляб'єва «Соловей» (од. обл. 8883) тощо.

Зберігаються кадри вручення Є. С. Мірошніченко диплома та медалі лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (од. обл. 5002), вручення орденів Жовтневої Революції (од. обл. 5988) та Дружби народів (од. обл. 8123).

У колекції архіву міститься близько 50 фотодокументів, які зафіксували співачку в образах Віолетти (од. обл. 0-188582), Манон (од. обл. 0-188576), Лючії (од. обл. 0-208785, 0-153820), Йолан (од. обл. 0-201629), Лакме (од. обл. 0-138029); під час концертних виступів (од. обл. 0-80733, 0-151248, 0-190184, С-621), репетицій (од. обл. 0-208786), серед артистів американського балету, які гастролювали в м. Києві (од. обл. 2-150629) та ін. Цінними є також

фотопортрети Є. С. Мірошніченко (од. обл. 0-183572, 2-135434, 2-137082, 2-137252, 2-137505).

У поданій фотодобірці представлена незначна частина фотодокументів, які зберігаються у ЦДКФФА України і висвітлюють творчий шлях Є. С. Мірошніченко та можуть стати у нагоді дослідникам і поціновувачам вокального мистецтва і яскравого артистичного таланту співачки.

*Головний спеціаліст
сектору публікацій документів
відділу використання інформації документів
ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного
Світлана Матющенко*